

holbes særskilt, og der er saaledes flere Bestemmelser. Navnlig er der ogsaa en væsentlig Bestemmelse deri, som ikke findes i denne Lov, og det er med Hensyn til Formerne for saadanne unge Menneskers Antagelse til Fabriksvirksomhed eller Lære, navnlig, at de skulle have Bøgeattest. Jeg nævner som sagt kun dette for at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed derpaa. Naar jeg iøvrigt sagde, at jeg fuldstændig kan samstemme med det foreliggende Lovforslag og tror, at det vil virke gavnlig, maa man dog ikke overurdere den Betydning, som Lovforslaget formentlig vil faae. Man mener, at det er noget ganske Nyt, der her bringes frem, og at, naar vi blot kunne faae indført Bestemmelsen i § 1, som jo er Hovedbestemmelsen, den om de skriftlige Lærefkontrakter, er der ganske overordentlig Meget vundet. Det er nu vel saa, at Lovforslagets § 1, naar den siger, at der skal oprettes en skriftlig Kontrakt overensstemmende med nærværende Lovs Forskrifter, er diktatorisk, saa at man ikke kan gaa udenom den, saaledes at Loven kan anvendes i Forhold, hvor der nu ikke eksisterer nogen skriftlig Kontrakt; men paa den anden Side kan der dog ikke derved være affaaeren den Ret, som Enhver, altsaa ogsaa en Haandværker, maa have til ogsaa uden en saadan Kontrakt at antage unge Mennesker enten som Lænde eller til Oplæring, fort sagt, som hvad man vil. Hvor den Raagjældende ikke vil undertaste sig den Tvang, som Lærlingelovene byde, og hvor det unge Menneskes Værger paa den anden Side heller ikke bryde sig om at fremtvinge en saadan Forpligtelse, der maa Forholdet jo blive, som det har været altid, og jeg tror rigtignok, at det vil vedblive at gjøre sig gjældende i et meget betydeligt Omfang. Det maa nemlig erindres, at man ikke nærmest kan tale om Loven med de kjæbenhavnske Forhold for Die eller med Hensyn til de større Haandværkere eller Fabrikanter. Vi have jo en Masse smaa Haandværkere i Kjøbstæderne og paa Landet, hvor en fattig Dreng, saa saare han er konfirmeret, og Forældrene ikke have Raad til at holde ham, bliver anbragt. En saadan Dreng bliver f. Ex. anbragt hos en Lømmemand paa Landet og skal lære Lømmereprofessionen, men han skal ogsaa gjøre andet foresaldende Arbeide. Dette vil jo ikke kunne falde ind under dette Lovforslag, men paa den anden Side er det et Forhold, som paa ingen Maade kan forbydes, og det vil som sagt efter min Mening i meget stort Omfang blive brugt, fordi fattige Folk, der sætte deres Søner i Lære hos en saadan Mand, selv om deres Tanke er, at han skal lære hans Profession, dog ikke have Raad til at gjøre de Betøstninger, som det medfører at sætte et saadant ungt Menneske eller Barn i et egentligt Lærlingeforhold. Hvor et saadant ungt Menneske skal stilles i et egentligt Lærlingeforhold, altsaa anvendes til ubelukkende Oplæring i Professionen, som Loven skriver, og hvor han

ikke maa anvendes til andet Arbeide end det, Professionen medfører, der er det langt vanskeliggere at faae ham anbragt, end hvor man gaar frem paa den Maade, som man bruger paa flere Steder, nemlig at en saadan Dreng kommer i Huset hos en Haandværker paa Landet og f. Ex. i Høstens Tid hjælper med i Marken, gaar i Haven, bruges til at hente Mælk og Brændevin og Sligt, i det Hele taget gaar tilhaande i Huset og ogsaa lærer Haandværket. Dette Forhold vil vedblive. Er man nu enig med mig deri, maa det indrømmes, at man i Grunden ikke er en Smule videre end det Gamle, vi have i Loven af 23de Marts 1800, hvor der staar om Forpligtelse til at oprette Lærlingekontrakter, skriftlige Lærlingekontrakter, „hvortil der findes Blanketter paa Raadstuen“. Det er egentlig affurat det Samme; men jeg vil indrømme, at de specielle Bestemmelser i Lovforslaget ere meget heldige; jeg vil blot forvare mig imod eller ialtsald gjøre den Opfattelse fra min Side gjældende, at der ikke er en Smule større Tvang paa Haandværkere og Publikum i det Hele taget, end der altid har været. At disse Bestemmelser her i Lovforslaget ere udsørligere og bedre end Bestemmelserne i Forordningen af 21de Marts 1800, det er egentlig Hovedpunktet. Jeg synes, at i det Hele Lovens Affattelse er meget tilfredsstillende baade i dens Form, dens klare, korte, tydelige Bestemmelser, udviklede Perioder etc., ved dens omfattende Bestemmelser, saa jeg har kun nogle ganske enkelte Bemærkninger i saa Henseende at gjøre.

Det blev nævnt af en æret Taler før med Hensyn til Forslagets § 2, at det var tvivlsomt, hvorvidt den Bestemmelse har nogen Betydning, at en ung Pige ikke maa optages som Lærling i en uagt Mandspersons Hus, eller at Lærlingeforholdet skal være hævet, naar Konen dør. Jeg tillægger ikke disse Bestemmelser nogen Betydning, for mig maa de gjerne blive staaende; have de Lærlingeforholdet den Dag, Konen dør, saa indgaas der et frit Forhold eller et Lændeforhold den næste Dag, og saa bliver Pigen og lærer det Samme, saa det har ikke Noget at betyde. Derimod kan jeg ikke saa ganske være enig med den ærede sidste Taler, naar han fandt Bestemmelsen i § 3 saa heldig. Der staar i § 3: „Lærlingekontrakten skal, for at være gyldig, være forevist Overrigheden og af denne have erholdt Paategning om, at den er affattet i Overensstemmelse med nærværende Lovs Forskrifter.“ Det er en Bestemmelse, som vistnok kan medføre adskillige Vanskeligheder. Det er en egen Sag at sige, naar man ser en Kontrakt, om den er fuldstændig, som den skal være, og en saadan Attestering af Overrigheden vil meget let, navnlig alle de Steder, hvor Overrighed og Dommer falde sammen, kunne frembringe Kollisioner under senere Processer, som det vil være ubehageligt for Dommeren at løse. Dernæst bør reises Spørgsmaalet om, hvad der for-